

II RIIGIKOGU

8. istungjärk. **Protokoll nr. 239 (22).** 1925. a.

II Riigikogu koosolek 9. juunil 1925. a.
kell 7.30 min. p. l.

Kokku on tulnud 82 Riigikogu liiget.

Walitsuse looshis: põllutöominister **A. Kerem**, teedeminister **K. Wirma**, tööhoolekandeminister **Chr. Kaarna**, sõjaminister **J. Soots**.

P ä e w a k o r d:

1. Riigikogu esimehe walimine.
2. Riigimaade põlisele tarwitamisele ja omanduseks andmise seadus — III lugemisel.
3. Heakorra ja julgeoleku seaduse täiendamise seadus — III lugemisel.
4. Omawalitsustele awanside andmise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.
5. Wäljaweotolli põhitariifi muutmise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.
6. Maaparanduse laenu fondi seadus — maakomisjoni ettepanek.
7. Mõnesuguste süütegude asjus karistuste ja kohtupidamise korra muutmise seaduse („Riigi Teataja“ nr. 147/148 — 1920. a.) § 8. tühistamise seadus — üldkomisjoni ettepanek.
8. Keskwee-komisjoni koosseisu täiendamisseadus — üldkomisjoni ettepanek.
9. Wee-ühisuste seadus — maakomisjoni ettepanek.
10. Matmispaikade seadus — üldkomisjoni ettepanek.
11. Usutunnistuslikkude ühingute ja nende liitude seadus — üldkomisjoni ettepanek.
12. Perekonnaseisu seadus — üldkomisjoni ettepanek.
13. Perekonnaseisu seaduse maksmapanemise seadus — üldkomisjoni ettepanek.
14. Rahukohtunikude kohtualluwuse muutmise seadus — üldkomisjoni ettepanek.
15. Riigiasutuste koosseisude muutmise seadus — üldkomisjoni ettepanek.
16. Kohtupalati ja rahukogude kohtuistungite koosseisu muutmise seadus — üldkomisjoni ettepanek.

17. Riigiwapi seadus — üldkomisjoni ettepanek.

Koosolekut juhatab abiesimees **A. Jürman**.

Sekretääri kohal sekretäär **T. Kalbus**.

Koosolek algab kell 7.50 min.

Juhataja **A. Jürman**: Awan Riigikogu koosoleku. Päewakorra kohta sõna ei soowita. Loen päewakorra muutmata kujul wastuwõetuks.

1. Riigikogu esimehe walimine. **A. Tupits** (põl.): Ausatatud Riigikogu liikmed! Põllumeeste rühma, kui kõigesuurema Riigikogu rühma nimel teen ettepaneku Riigikogu esimeheks walida praegune abiesimees härra August Jürman.

Juhataja **A. Jürman**: Ettepanekud on tehtud Eesti sotsialistliku tööliste partei Riigikogu rühma nimel juhataja Johanson'i, sekretäär Woiman'i poolt walida Riigikogu esimehe kohale rkl. August Rei ja põllumeeste Riigikogu rühma poolt rkl. August Jürman. Kodukorra järele sünnib Riigikogu juhatus walimine kodukorra § 2. korras kinnisel hääletamisel. Kas tehakse ettepanekuid, kuidas kinnist hääletamist läbi wiia? (H ü ü d e d: S e d e l i t e g a!) Selle ettepaneku wastu ei waielda. Kuna on üles seatud kaks kandidaati, siis kawatsen ette wõtta esiteks mõlemate kandidaatide „poolt“ hääletamist, kodukorra § 2. esimese lõike korras. Kui see hääletamine tagajärjetuks jääb, siis tuleb „poolt“ ja „wastu“ hääletamine kodukorra § 2. teise lõike korras. Sellele korrale wastu ei waielda. Hääletamisele tulewad kandidaadid selles järjekorras, nagu nad esitatud.

Hääletamisele tuleb ettepanek walida Riigikogu esimeheks rkl. A. Jürman. (Hääletatakse.) Tehakse ettepanekuid sedelite lugemise korra kohta? (H ü ü d e d: J u h a t u s.) Palun juhatus liikmeid sedelite lugemisele asuda. (L o e t a k s e s e d e l i d.)

Hääletamisele tuleb ettepanek walida Riigikogu esimeheks rkl. A. Rei. (H ä ä l e t a t a k s e.) Palun juhatus liikmeid

sedelite lugemisele asuda. (Loetakse sedelid.)

Hääletamise tagajärjed on järgmised: Ettepaneku poolt, walida Riigikogu esimeheks rkl. Jürman, on 34 häält; ettepaneku poolt, walida Riigikogu esimeheks rkl. Rei — 39 häält, seega ei ole kumbki kandidaat absoluutset enamust saanud, mida kodukorra § 2. esimeses lõikes ette nähtakse. Selle järele tuleb mõlemate kandidaatide „poolt“ ja „wastu“ hääletamine.

Hääletamisele tuleb ettepanek walida Riigikogu esimeheks rkl. Rei. (Hääletatakse.) Palun juhatusel liikmeid sedelite lugemisele asuda. (Loetakse sedelid.)

Hääletamisele tuleb ettepanek walida Riigikogu esimeheks rkl. Jürman. (Hääletatakse.) Palun juhatusel liikmeid sedelite lugemisele asuda. (Loetakse sedelid.)

Hääletamise tagajärjed on järgmised: rkl. Rei on saanud teistkordsel hääletamisel poolt 44 häält, wastu 33, erapooletuid 5. Rkl. Jürman on saanud teistkordsel hääletamisel poolt 35 häält, wastu 39, erapooletuid 7. Seega on rkl. Rei Riigikogu esimeheks walitud. (Käteplagin pahemal pool.)

2. Usaldusküsimuse ülestõstmise Riigikogu abiesimehe A. Jürmani poolt. Kuna hääletamise tagajärgi arwesse wõttes, küsimus tõuseb, kas mul Riigikogu usaldus on wanema abiesimehena Riigikogu tööde juhtimiseks, siis tuleks Riigikogul enne, kui ma Riigikogu koosolekut edasi juhatama hakkam, see küsimus ära otsustada. Ma tõstan sellega oma usaldusküsimuse üles. Korra kohta on sõna rkl. Strandman'il.

O. Strandman (töer.): Ma teen ettepaneku wieminutiline waheaeg määrata.

Juhataja **A. Jürman**: Ettepanek on tehtud wieminutiline waheaeg määrata. (Hääletatakse.) Nähtawa

enamusega on ettepanek wastu wõetud. Kuulutan wieminutilise waheaja.

Waheaeg algab kell 8.20 min.

Pärast waheaega jätkub koosolek kell 8.30 min.

Koosolekut juhatab abiesimees **A. Jürman**.

Sekretäri kohal sekretär **T. Kalbus**.

Juhataja **A. Jürman**: Palun Riigikogu liikmeid kohtadele asuda. On järgmine ettepanek tehtud: „Riigikogu ei leia mingisugust takistust, et wanem abiesimees A. Jürman oma ülesandeid jätkaks.“ (Hüüded: Kelle poolt?) Rkl. Oja poolt. Ettepaneku kohta on sõna rkl. Wain'il.

J. Wain (stp.): Sotsialistliku töölispartei Riigikogu rühma nimel teatan, et rühm peab loomulikuks, et teisel suuremal Riigikogu rühmal wanema abiesimehe koht on ja kuna meil härra Jürman'i isiku wastu midagi ei ole, siis hääletame meie selle ülemineku-wormeli poolt.

Teiseks on teada, et praegu walitud esimees, meil olewate teadete järele, Tallinna jõuab homme hommikul. Samuti teatame ka, et senni oli sotsiaaldemokraatidel noorema abiesimehe koht, kes aga nüüd lahkub; wastaw teadaanne on Riigikogu juhatusel juba tulnud.

Juhataja **A. Jürman**: Asun selle ettepaneku hääletamisele. (Hääletatakse.) Ettepanek on ühel häälel wastu wõetud. Riigikogu läheb päewakorras edasi. (Hüüded: Lõpetada.) On ettepanek tehtud koosolek lõpetada. (Hääletatakse.) Ettepaneku poolt on 35 häält, wastu 23 häält, seega on ettepanek koosoleku lõpetamise kohta wastu wõetud.

Lõpetan Riigikogu koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 8.35 min.

Algkirjale alla kirjutatud:

Riigikogu abiesimees **A. Jürman**.

Sekretär **T. Kalbus**.